

Obce nešetria sľúbené milióny

(12.07.2013; Pravda; s. 10; Buchláková Lenka)

Mesto Veľký Krtíš sa v tomto roku ocitlo na zozname samospráv, ktoré nešetria tak, ako štátu sľúbili. Mesto tvrdí, že za to môže nutnosť spolufinancovania projektov z eurofondov či zvyšovanie výdavkov v oblasti školstva. Z viac ako 2 900 miest, obcí a mestských častí momentálne nedokáže šetriť približne 300. Štátu tak tento rok má chýbať ďalších 150 miliónov eur v štátnej kase.

Samosprávy totiž vládne ešte minulý rok na jeseň sľúbili, že výdavky na mzdy či tovary a služby skrátia oproti minulému roku asi o 15 percent. Rezort financií očakával, že tak ušetria na výdavkoch približne 427 miliónov eur, čo je takmer polovica všetkých úspor na strane výdavkov. Minister financií Peter Kažimír obciam nedávno odkázal, že na splnenie sľubu majú presne dva mesiace. Ak nezačnú všetky samosprávy šetriť tak, ako sa k tomu v memorande s vládou zaviazali, rezort financií navrhne vládne na jeseň zmenu podielových daní, čím dostanú samosprávy menej peňazí.

"Mne doteraz nikto nevysvetlil, čo štát vlastne od nás chce. Rozpočet sme urobili presne tak, ako bolo dohodnuté v memorande. O päť percent sme znížili mzdové náklady a o desať percent sme krátili výdavky na bežné tovary a služby.

Teraz na mňa ukazujú prstom pre nové tabuľky a ukazovatele, podľa ktorých mam šetriť viac," hovorí **primátor** mesta Veľký Krtíš Dalibor Surkoš. "Úrad funguje už bez papiera. Už ani na ten nebudeme o chvíľu mať peniaze. Vypli sme osvetlenie v meste. Odmietam ďalej šetriť na úkor ľudí," dodáva Surkoš.

Združenie miest a obcí tvrdí, že problém pri nenaplnení memoranda s vládou je ten, že sa pri jeho podpise nezohľadňovali dlhy samospráv na tento rok. "Predstavuje to zhruba 70 miliónov eur na tento rok. Takisto nám medzoročne pribudli kompetencie, ktoré zvyšujú náklady. Zvýšili sa nám takisto výdavky na školstvo, kde štát navýšil učiteľom a nepedagogickým zamestnancom mzdy," hovorí predseda **Združenia miest a obcí** Jozef Dvonč.

Dôvodom je aj dlhodobý vývoj výnosu dane z príjmov fyzických osôb, ktorý nie je v takom rozsahu, aby bolo možné tvoriť v bežných rozpočtoch obcí vysoké rezervy. "V roku 2013 v súvislosti s poslednou daňovou prognózou nevzrastie výnos tejto dane o plánovaných 4, 8 percenta, ale len o približne 2, 9 percenta, čo veľmi pocítíme," hovorí podpredseda **Združenia miest a obcí** Slovenska **Vladimír Bajan**.

Podľa **ZMOS-u** samosprávy konsolidujú už od roku 2008 až 2009 a už viackrát sa opatreniami snažili vyjsť v ústrety štátu. Zatiaľ čo výdavky štátneho rozpočtu od vypuknutia krízy vzrástli o 41 percent, výdavky obcí bez finančných operácií vzrástli len o 5, 9 percenta. "My urobíme všetko preto, aby sme štátu pomohli znížiť tohtoročný deficit verejných financií pod tri percentá HDP," deklaruje Dvonč. Podiel dlhu obcí na celkovom verejnom dlhu sa pritom podieľa približne tromi percentami. "Ak mestá a obce dosiahnu požadovanú úroveň prebytkového hospodárenia približne na úrovni 137 miliónov eur v tomto roku, ako budú tieto zdroje používať v roku 2014? Chceme ich využiť prioritne na svoj rozvoj v budúcom roku, aby sa naštartovali investície," hovorí Dvonč.

Tým, že šetrenie sa nemalo dotknúť obcí pod 2 000 obyvateľov, museli prevziať väčšie bremeno na seba ostatné obce a mestá. V mnohých samosprávach tak už teraz pocitujú ľudia šetrenie na rozsahu a kvalite služieb. "Aby mesto zabezpečilo základné funkcie zverené mu zákonom a služby obyvateľom, v roku 2013 sa nebudú realizovať žiadne investičné akcie, a to ani z fondov EÚ, keďže nebudú finančné prostriedky na spolufinancovanie. Do rozpočtu sa zaradili len najnutnejšie opravy a údržby. Znížili sa dotácie mesta o 10 percent, opätovne sa prehodnotili kultúrne a športové podujatia," odkazuje hovorca mesta Myjava Marek Hrin. Mesto obmedzilo svietenie a šetrí na kosení.

Na jednej strane štát obciam berie, na druhej strane im ponúkol možnosť čerpania eurofondov na tvorbu nových pracovných miest pre mladých ľudí do 29 rokov. S podmienkou spolufinancovania. Projekt však nakoniec stroskotal práve z dôvodu prísnych úsporných opatrení na tento rok. "Sú to nové nástroje aktívnej politiky trhu práce, na ktoré v rozpočte na tento rok neboli vyčlenené osobitné finančné prostriedky, a zároveň plníme memorandum," opisuje situáciu hovorkyňa mesta Humenné Michaela Macková.

Odmietam ďalej šetriť na úkor ľudí.

Dalibor Surkoš, **primátor** Veľkého Krtíša

Podiel obcí na hospodárenie verejnej správy

Hospodárenie v mil. eur

	(-schodok, + prebytok)	
	samosprávy	verejná správa
2007	-35,6	-1148,7
2008	4,1	-282,8
2009	-1476,6	-4289,5
2010	-542	-5047,5
2011	-69,1	-3497,7
2012	82,2	-3106,8
2013-rozpočet	137,8	-2186,5